

**IV EDYCJA KONKURSU OGÓLNOPOLSKIEGO
Z „JĘZYKA POLSKIEGO”**
skierowanego do uczniów klas 4 – 6 szkoły podstawowej
dnia 12 listopada 2018r.
czas pracy 60 minut

Ilość punktów do zdobycia: maksymalnie 25. Powodzenia!

Przeczytaj fragment mitu o Heraklesie i odpowiedz na pytania 1 - 5 zawarte pod nim. Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

„Herakles (u Rzymian: Herkules) był synem Dzeusa i królowej Alkmeny. Ojciec, chcąc mu zapewnić nieśmiertelność, zabrał go raz do nieba i położył przy śpiącej Herze, aby chłopak mógł ssać pierś bogini. Hera jednak obudziła się i odrzuciła cudze dziecko. Kilka kropel jej mleka rozlało się po niebie i powstała z nich Droga Mleczna, a kilka spadło na ziemię i wyrosły z nich białe lilie. Hera nienawidziła Heraklesa i prześladowała go przez całe życie.

Kiedy miał dziesięć miesięcy, zdarzyło mu się po raz pierwszy okazać swą nadludzką siłę. Alkmena, wykąpowszy synów (bo miała jeszcze drugiego: Ifiklesa), ułożyła ich w tarczy spiżowej, która służyła za kołyskę. Dzieci już spały, gdy w połowie nocy Hera wysłała dwa potworne węże, aby udusiły Heraklesa. Najeżone ostrymi łuskami, wpełzły do pokoju z przeraźliwym syczeniem, a z oczu ich bił ogień i z paszcz ciekła jadowita ślina. Wielka jasność rozgorzała w całym pałacu. Młodszy, Ifikles, z krzykiem uciekł. Herakles zaś chwycił obydwu potwory i zaczął je dusić. Przybiegła Alkmena, a za nią jej mąż, Amfitrion, z mieczem. Rozbudzona służba zapełniła pokój dziecinny. Wszyscy patrzyli w zdumieniu, jak mały Herakles gniótł węże, które wrychle martwe opadły na kamienną posadzkę. Pokazując matce i ojczymowi zdławione gady, chłopak śmiał się z radości i skakał”.

Jan Parandowski, Mitologia, Warszawa 1990, Czytelnik, s. 175.

Pytanie 1 (1pkt)

Fragment mitu o Heraklesie tłumaczy:

- A) powstawanie roślin
- B) powstawanie zjawisk astronomicznych
- C) pochodzenie herosa
- D) wszystkie odpowiedzi są prawidłowe

Pytanie 2 (1pkt)

Herakles był:

- A) nieśmiertelny
- B) najsilniejszy
- C) wszechmogący
- D) najmądrzejszy

Pytanie 3 (1pkt)

Zdanie „Herakles zaś chwycił obydwu potwory i zaczął je dusić” to zdanie złożone:

- A) współrzędnie wynikowe
- B) podrzędnie okolicznikowe
- C) współrzędnie łączne
- D) podrzędnie przydawkowe

Pytanie 4 (1pkt)

W jaki sposób zareagowała matka Heraklesa, gdy odkryła, że sam pokonał węże nasłane przez Herę?

- A) była dumna ze swojego syna
- B) zdziwiła się
- C) była szczęśliwa
- D) poczuła strach

Pytanie 5 (1pkt) Słowo „wrychle” użyte w zdaniu „Wszyscy patrzyli w zdumieniu, jak mały Herakles gniótł węże, które wrychle martwe opadły na kamienną posadzkę” oznacza:

- A) teraz
- B) powoli
- C) gwałtownie
- D) w niedługim czasie

Pytanie 6 (2pkt)

Połącz nazwę części mowy z odpowiadającą jej cechą.

A) rzeczownik	1) jest nieodmienną częścią mowy
B) czasownik	2) odpowiada na pytanie „jak?”
C) przyimek	3) nazywa osoby, przedmioty, zwierzęta
D) przysłówek	4) można określić jego tryb
E) zaimek osobowy	5) odpowiada na pytanie „kto?”

Pytanie 7 (2pkt)

Przekształć zdanie w równoważnik zdania, zachowując jego sens.

Ruch na autostradzie został wstrzymany.

Pytanie 8 (2pkt)

Wstaw przecinki w odpowiednie miejsca w zdaniach.

- A) Książka którą mi pożyczyłaś okazała się bardzo interesująca.
- B) Pójdę już do domu aby zdążyć na drugą połowę meczu.
- C) Jeśli będziesz kreatywny i odważny poradzisz sobie z najtrudniejszymi zadaniami.

Pytanie 9 (2pkt)

Nazwij środek stylistyczny podkreślony w tekście utworu Juliana Tuwima pt. „Ptak”.

Na gałązce usiadł ptak:
Zaszczebiotał, zatrzepotał,
Ostry dzióbek w piórka otarł,
Rozkołysał cały krzak.

Potem z świrem frunął w lot!
A gałązka rozhuśtana
Jeszcze drży, uradowana.
Że ją tak rozpląsał trzpiot.

(<http://wiersze.bfcior.pl/julian-tuwim.php?show=ptak>)

Pytanie 10 (2pkt)

Wpisz odpowiednią trudność ortograficzną (ż, rz albo sz) we wskazane miejsca.

po.....ądnny   ka.....dy   k.....tałt   sk.....ynka   P.....czyna

Pytanie 11 (2pkt)

Który z mitologicznych tytanów uznawany jest za twórcę człowieka?

Pytanie 12 (2pkt)

Który z bohaterów mitologicznych uczynił zasadzkę na bożka śmierci Tanatosa i zamknął go w piwnicy zakutego w kajdany?

Pytanie 13 (2pkt)

Jakie zjawisko astronomiczne wyjaśnia mit o Demeter i Korze?

Pytanie 14 (2pkt)

Co łączy mit o Dedalu i Ikarze z mitem o Tezeuszu i Ariadnie?

Pytanie 15 (2pkt)

Skąd pochodził Orfeusz?